

Minister Zdrowia

RZZR.050.20.2026.AW
Warszawa, 29 września 2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,
odpowiadając na interpelację nr 19114 Poseł Katarzyny Osos, w sprawie niskiego poziomu realizacji badań bilansowych dzieci i młodzieży, uprzejmie przekazuję następujące informacje i wyjaśnienia.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej¹ świadczenia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży realizują:

- 1) lekarz podstawowej opieki zdrowotnej – poradę patronażową oraz badania bilansowe, w tym badania przesiewowe;
- 2) pielęgniarka podstawowej opieki zdrowotnej – wizytę patronażową oraz testy przesiewowe mające na celu monitorowanie rozwoju dziecka oraz wykrywanie odchyleń od normy rozwojowej;
- 3) położna podstawowej opieki zdrowotnej – wizytę patronażową;
- 4) pielęgniarka lub higienistka szkolna w środowisku nauczania i wychowania – wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych oraz kierowanie postępowaniem poprzesiewowym oraz sprawowanie opieki nad uczniami z dodatnimi wynikami testów.

Testy przesiewowe i badania bilansowe służą wczesnemu wykrywaniu nieprawidłowości rozwoju, zaburzeń i chorób oraz pozwalają na szybkie rozpoczęcie leczenia i przeciwdziałanie postępowi choroby. Z tego powodu ważne jest ich systematyczne wykonywanie i stosowanie się do zaleceń wynikających z takiego przeglądu stanu zdrowia. Mając na uwadze, że zwiększanie zgłaszalności na badania bilansowe zależy przede wszystkim od wzmacniania świadomości prozdrowotnej i zaangażowania rodziców w zakresie odpowiedzialności za zdrowie ich dzieci Minister Zdrowia podejmuje działania informacyjne skierowane przede wszystkim do tych odbiorców.

W ramach ww. działań przygotowane zostały pisma adresowane do kierowników podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), a także do rodziców i opiekunów dzieci i młodzieży, w których

¹Dz.U. z 2023 r. poz. 1427, z późn. zm.

podkreślono, że systematyczne wykonywanie testów przesiewowych oraz badań bilansowych u dzieci pozwala na wczesne wykrycie nieprawidłowości rozwoju, zaburzeń i chorób oraz na szybkie rozpoczęcie leczenia i przeciwdziałanie postępowi choroby. W wielu przypadkach chroni też przed poważnymi konsekwencjami zdrowotnymi odczuwanymi w późniejszych latach. W maju 2026 r. pisma, w których istota tego zagadnienia została również podkreślona zaznaczona, zostały przekazane do:

- Narodowego Funduszu Zdrowia z prośbą o upowszechnienie wśród świadczeniodawców POZ informacji dotyczącej przypominania o badaniach bilansowych rodzicom i opiekunom dzieci będących pod opieką lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej,
- Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z prośbą o przekazanie rodzicom i opiekunom dzieci uczęszczających do żłobków informacji na temat prawa do bezpłatnej profilaktycznej opieki zdrowotnej, w tym kompleksowych bilansów zdrowia,
- Ministerstwa Edukacji Narodowej z prośbą o przekazania ww. informacji rodzicom i opiekunom dzieci uczęszczających do przedszkoli i szkół.

Również Narodowy Fundusz Zdrowia prowadzi działania profilaktyczne oraz edukacyjno-informacyjne dotyczące profilaktyki zdrowotnej, prawidłowego rozwoju oraz znaczenia regularnych badań i kontroli stanu zdrowia. Informacje i materiały edukacyjne publikowane są przede wszystkim na portalach internetowych obsługiwanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Na portalu pacjent.gov.pl publikowane są materiały dotyczące zdrowia dzieci i młodzieży oraz profilaktyki zdrowotnej, w szczególności:

- informacje dotyczące bilansów zdrowia dziecka,
- materiały dotyczące badań i wizyt profilaktycznych,
- informacje o prawidłowym rozwoju dzieci, itp.

Portal Akademia NFZ zawiera praktyczny kalendarz badań profilaktycznych dla osób w każdym wieku. Podając płeć oraz wiek każda osoba otrzymuje profilowaną ofertę profilaktyczną wraz z zaleceniami.

Wprowadzenie mechanizmu przypominania rodzicom o terminach badań bilansowych, za pośrednictwem Internetowego Konta Pacjenta, jest rozważane w ramach wdrażanej obecnie cyfryzacji dokumentacji medycznej w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami. Elektroniczna dokumentacja medyczna przyczyni się również do poprawy kompletności i prawidłowości dokumentowania wykonywanych badań bilansowych.

Jednocześnie, zgodnie z przywołanym na wstępie rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, profilaktyczne świadczenia zdrowotne dla dzieci i młodzieży są świadczeniami gwarantowanymi. Finansowanie tych świadczeń odbywa się na podstawie rocznej stawki kapitałowej, korygowanej z zastosowaniem współczynnika odpowiedniego dla grupy wiekowej świadczeniobiorcy. Zasady sprawozdania i rozliczania świadczeń określone są w zarządzeniu Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia². Zgodnie z § 23 ust. 2 zarządzenia, w przypadku świadczeń lekarza POZ wartość współczynnika korygującego w przypadku dzieci i młodzieży wynosi odpowiednio:

1. 4,0 - osoby do 2. roku życia;
2. 2,8 - osoby od 3. do 6. roku życia;
3. 1,3 - osoby od 7. do 19. roku życia.

W porównaniu do przepisów poprzedniego zarządzenia Prezesa NFZ Nr 79/2022/DSOZ, zmiany dokonane w obowiązującym zarządzeniu dotyczą m.in.: modyfikacji

² Zarządzenie nr 22/2025/DSOZ z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie warunków zawarcia i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna (ze zm.).

współczynników w przypadku dzieci do lat 6 poprzez wydzielenie dwóch grup od 0. do 2. roku życia i od 3. do 6. roku życia.

Obecnie nie są prowadzone prace dotyczące zmiany sposobu finansowania lub rozliczania profilaktycznych świadczeń zdrowotnych dla dzieci i młodzieży i powiązania ich z faktyczną realizacją badań profilaktycznych. Rozważane jest natomiast wprowadzenie dodatkowych produktów statystycznych – bilans zdrowia, które byłyby skorelowane z wiekiem dziecka albo etapem edukacji, w zgodności z przywołanym rozporządzeniem³. O ile wprowadzenie dodatkowych produktów statystycznych – bilans zdrowia dziecka młodszego w odpowiedniej grupie wiekowej, np.: bilans zdrowia 2 latka, jest możliwe na wczesnym etapie, to wprowadzenie produktów statystycznych powiązanych z etapem kształcenia może nastąpić po planowanej nowelizacji rozporządzenia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu POZ. Planowana nowelizacja będzie obejmować między innymi uspołnienie z przepisami regulującymi system oświaty w zakresie zgodności z aktualnymi etapami edukacji szkolnej.

Wprowadzenie produktów statystycznych do rozliczenia udzielonych świadczeń umożliwi precyzyjne raportowanie przez świadczeniodawców POZ, a w konsekwencji gromadzenie danych przez NFZ, o wykonanych bilansach zdrowia dzieci i młodzieży przez lekarzy POZ w grupach wiekowych lub etapach edukacji. Zapewni to płatnikowi możliwość monitorowania i kontroli realizacji świadczeń oraz analizy efektywności obecnego modelu finansowania profilaktycznej opieki zdrowotnej dzieci i młodzieży. Na tej podstawie możliwe będzie ewentualne podjęcie decyzji o zmianach sposobu finansowania lub rozliczania wskazanych świadczeń. Wprowadzenie zmian w sposobie raportowania wykonania bilansów zdrowia dzieci i młodzieży przez świadczeniodawców pozwoli również na określenie nowych wskaźników jakości.

Równocześnie w załączeniu przekazuję dane Narodowego Funduszu Zdrowia dotyczące bilansów zdrowia w latach 2024 – 2025. Uprzejmie wyjaśniam, że dane za 2026 r. nie są jeszcze dostępne.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

³ Załącznik 1 Wykaz świadczeń gwarantowanych lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz warunki ich realizacji, cz. III. Warunki realizacji porad patronażowych oraz badań bilansowych, w tym badań przesiewowych.